

Sygn. akt VIII U 36/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Agata Kędzierawska

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2014 r. w Gliwicach

sprawy B. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

na skutek odwołania B. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 20 listopada 2013 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję częściowo w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej B. P. prawo do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla także za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2012 roku;
2. w pozostałej części oddala odwołanie.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 36/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 listopada 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na rozporządzenie Ministra Gospodarki z 27 czerwca 2008r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wykorzystywania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. Nr 118, poz. 743), podjął przy rencie rodzinnej od dnia 1 stycznia 2013r. wypłatę ubezpieczonej B. P. ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa za deputat węglowy.

Ubezpieczona wniosła odwołanie od powyższej decyzji domagając się jej zmiany i przyznania prawa do wnioskowanego ekwiwalentu od dnia 1 stycznia 2005r. do 31 grudnia 2013, argumentując tym, że organ rentowy niesłusznie wstrzymał wypłatę przyznanego ekwiwalentu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i podtrzymał swoje stanowisko wyrażone w decyzji, powołując się na art. 12 pkt 3 ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 (Dz. U. z 2007r., nr 192, poz. 1379), zgodnie z którym warunkiem otrzymania ekwiwalentu przez osobę uprawnioną jest przedłożenie pracodawcy pisemnego oświadczenia o rezygnacji z uprawnienia do pobierania bezpłatnego węgla w naturze. Podniósł nadto, iż rozliczenie dotacji ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dokonuje się za okres od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. P., od dnia 27 września 1988r.- tj. od dnia śmierci męża Z. P. jest uprawniona do renty rodzinnej górniczej na stałe.

W wyniku rozpatrzenia wniosku B. Spółki (...) o wypłacenie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla B. P., Oddział decyzją z dnia 31 stycznia 2003r. podjął wypłatę świadczenia od dnia 1 października 2002r.

Z dniem 1 stycznia 2005r. została wstrzymana wypłata ekwiwalentu z nieustalonych przyczyn bez wydania decyzji wstrzymującej wypłatę ekwiwalentu. Jako uzasadnienie powstałej nadpłaty, organ rentowy wskazał, iż do systemu wprowadzono niepełne dane dotyczące prawa do ekwiwalentu a przy zmianie wstrzymano wypłatę.

Odwołująca, B. P. spostrzegła jednak brak systematycznego wypłacania przyznanego ekwiwalentu dopiero w 2013r. i w dniu 8 listopada tego roku złożyła wniosek do ZUS w sprawie nadpłaty.

W następstwie powyższego ZUS O/Z. wydał zaskarżoną decyzję.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego. Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej, B. P. zasługuje na uwzględnienie

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była kwestia wypłacenia ubezpieczonej B. P. ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za okres w jakim z nieustalonych przyczyn ZUS wstrzymał wypłatę przyznanego świadczenia. Zaskarżoną decyzją Oddział podjął wypłatę wstrzymanego świadczenia, lecz nie jak domagała się ubezpieczona od 1 stycznia 2005r., lecz od 1 stycznia 2013r. z uwagi na iż dotacje celowe dla ZUS są przyznawane na wypłatę ekwiwalentu w danym roku budżetowym. Taka argumentacja organu rentowego zdaniem orzekającego Sądu nie jest do przyjęcia, gdyż rozporządzenie Ministra Gospodarki z 27 czerwca 2008r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wykorzystywania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla nie określa stosunków prawnych między organem rentowym a ubezpieczonymi, a szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego, bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych, tryb rozliczania dotacji oraz szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji.

Bezspornym w sprawie była okoliczność, iż ubezpieczona jest uprawniona do renty rodzinnej górniczej i przyznanego do renty ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla. Natomiast samo wstrzymanie wypłaty ekwiwalentu przez ZUS było niczym nieuzasadnione. Adnotacja organu rentowego określająca wstrzymanie wypłaty z „nieustalonej przyczyny” wskazuje, iż również organowi rentowemu nie są znane powody zaistniałej sytuacji.

Sąd uznał, iż w niniejszej sprawie do świadczenia jakim jest ekwiwalent pieniężny z tytułu bezpłatnego węgla należy odpowiednio zastosować art. 133 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zmianami), z uwagi na korelacje między istnieniem prawa do renty/emerytury a wypłacaniem omawianego ekwiwalentu. Uprawnionym do pobierania ekwiwalentu może być bowiem emeryt, rencista, o którym mowa w § 2 ww. rozporządzenia, zaś zgodnie z § 5 ekwiwalent wypłaca się wraz z wypłatą emerytury lub renty. Dla argumentacji stanowiska Sądu pomocnym pozostaje

również § 6, zgodnie z którym przy dochodzeniu zwrotu nienależnie pobranego ekwiwalentu, stosuje się odpowiednio przepisy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dotyczące dochodzenia zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z zastosowanym art. 133 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;

2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

Pojęcie "błędu" w prawie ubezpieczeń społecznych obejmuje sytuacje, w których organ rentowy lub organ odwoławczy miał podstawy do przyznania podwyższonego świadczenia lecz z przyczyn leżących po jego stronie tego nie uczynił.

W ocenie Sądu, organ rentowy podejmując wypłatę świadczenia decyzją z dnia 20 listopada 2013r. błędnie nie przyznał ubezpieczonemu prawa do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do deputatu węglowego za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1 powołanego przepisu.

Reasumując, Sąd uznając odwołanie B. P. za zasadne w części obejmującej żądanie wypłaty wstrzymanego ekwiwalentu za okres począwszy od 1 stycznia 2010r. – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił częściowo zaskarżoną decyzję, orzekając jak w punkcie 1 sentencji.

Nie znajdując podstaw do uwzględnienia odwołania w pozostałej części, Sad orzekł na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. jak w punkcie 2 wyroku.

SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Zarządzenie:

1. uzasadnienie odnotować,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu,
3. kalendarz 14 dni lub z wpływem.

G., dnia

SSO Patrycja Bogacińska-Piątek